

Czy liczba urodzeń w Polsce musi spadać?

Janina Józwiak

Irena E. Kotowska

Anna Matysiak

Instytut Statystyki i Demografii

Szkoła Główna Handlowa

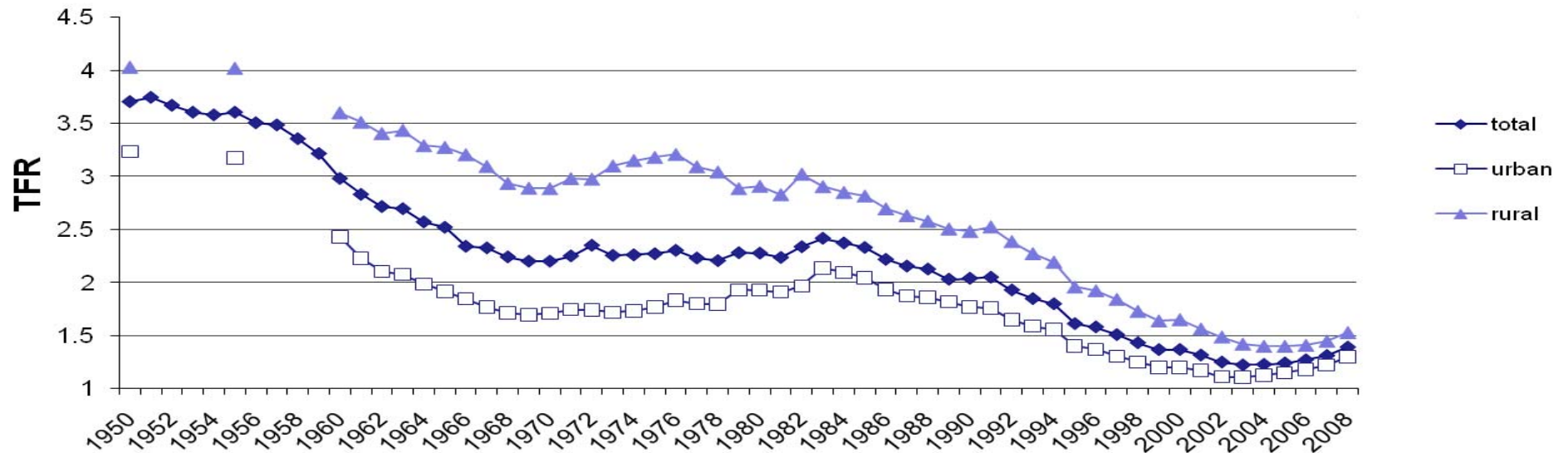
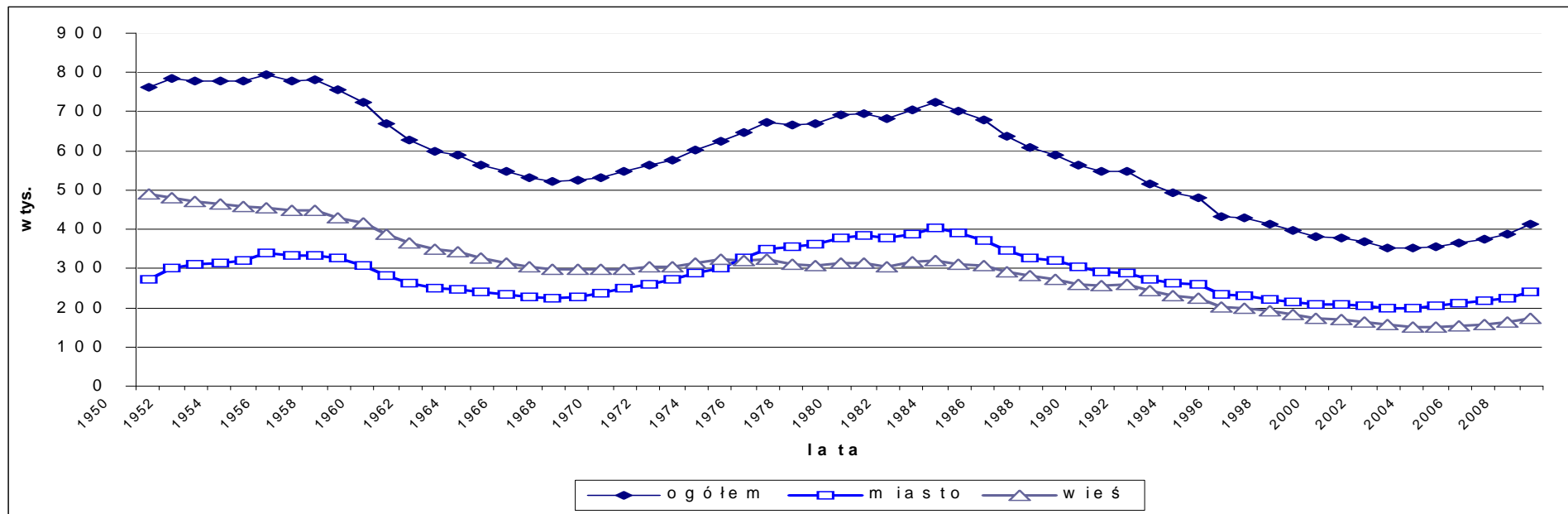
Główny Urząd Statystyczny

Warszawa, 31.03. 2010

Czy spadek liczby urodzeń w Polsce jest nieunikniony?

- Zmiany liczby urodzeń – przeszłość vs. przyszłość
- Długookresowe mechanizmy dynamiki liczby urodzeń
 - ujemne momentum
 - pułapka niskiej płodności
 - ‘recuperation effect’
- Krótko o przemianach płodności
- Wykształcenie i jego wpływ na płodność – ujęcie makro i mikro
- Wnioski

Liczba urodzeń w Polsce, 1950-2008

Źródło: dane GUS

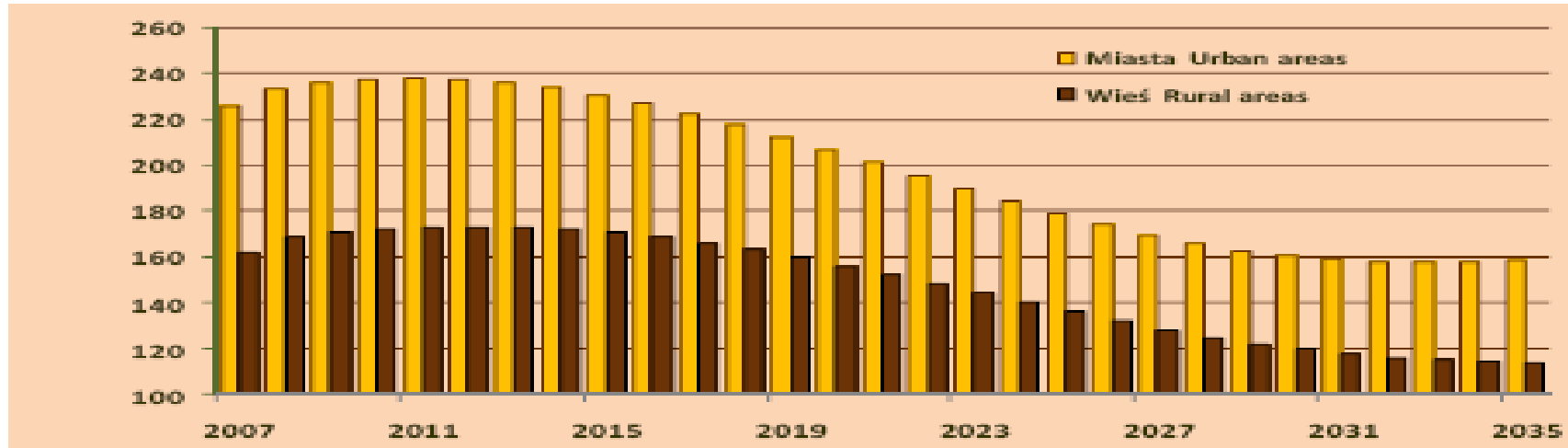
Tabl. 4. Założenia prognostyczne dla Polski na lata 2008-2035

Założenia	2010	2015	2020	2025	2030	2035
Współczynnik dzietności ogólnej						
Miasto	1,28	1,36	1,4	1,42	1,43	1,44
Wieś	1,47	1,49	1,49	1,48	1,47	1,46
Średni wiek rodzenia						
Miasto	29,13	29,75	30,24	30,61	30,85	30,97
Wieś	28,49	29,03	29,5	29,91	30,25	30,53

Źródło: Prognoza ludności Polski na lata 2008-2035, materiał na konferencję prasową GUS w dn.25.07.2008, Warszawa,

Wyk. 3. Prognozowana liczba⁽¹⁾ urodzeń (w tysiącach)

Chart.3. Projected number⁽²⁾ of births (in thousands)

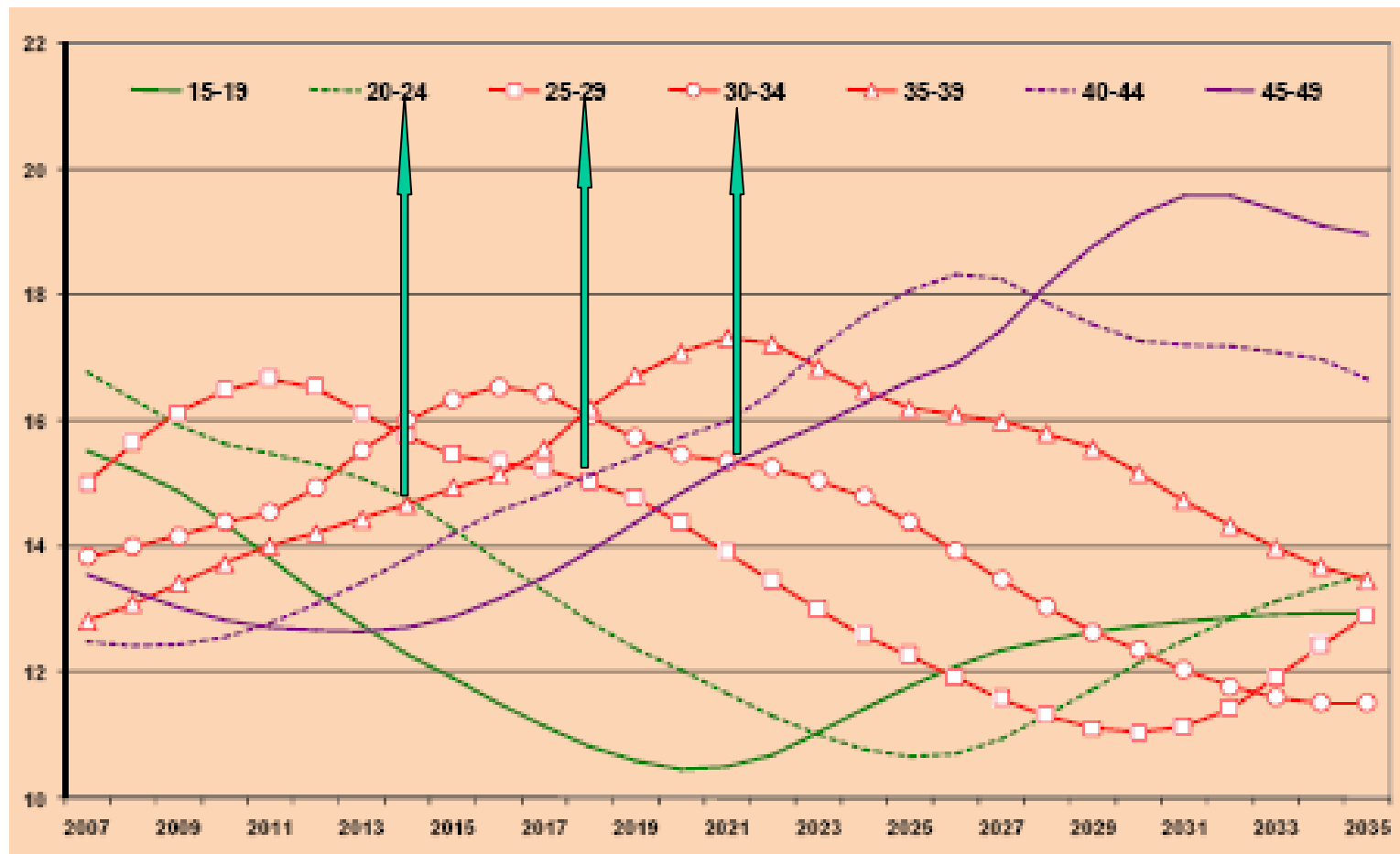

⁽¹⁾ 2007 r. – dane rzeczywiste; 2007 – actual data

Źródło: Prognoza ludności na lata 2008–2035, Departament Badań Demograficznych, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, s.149.

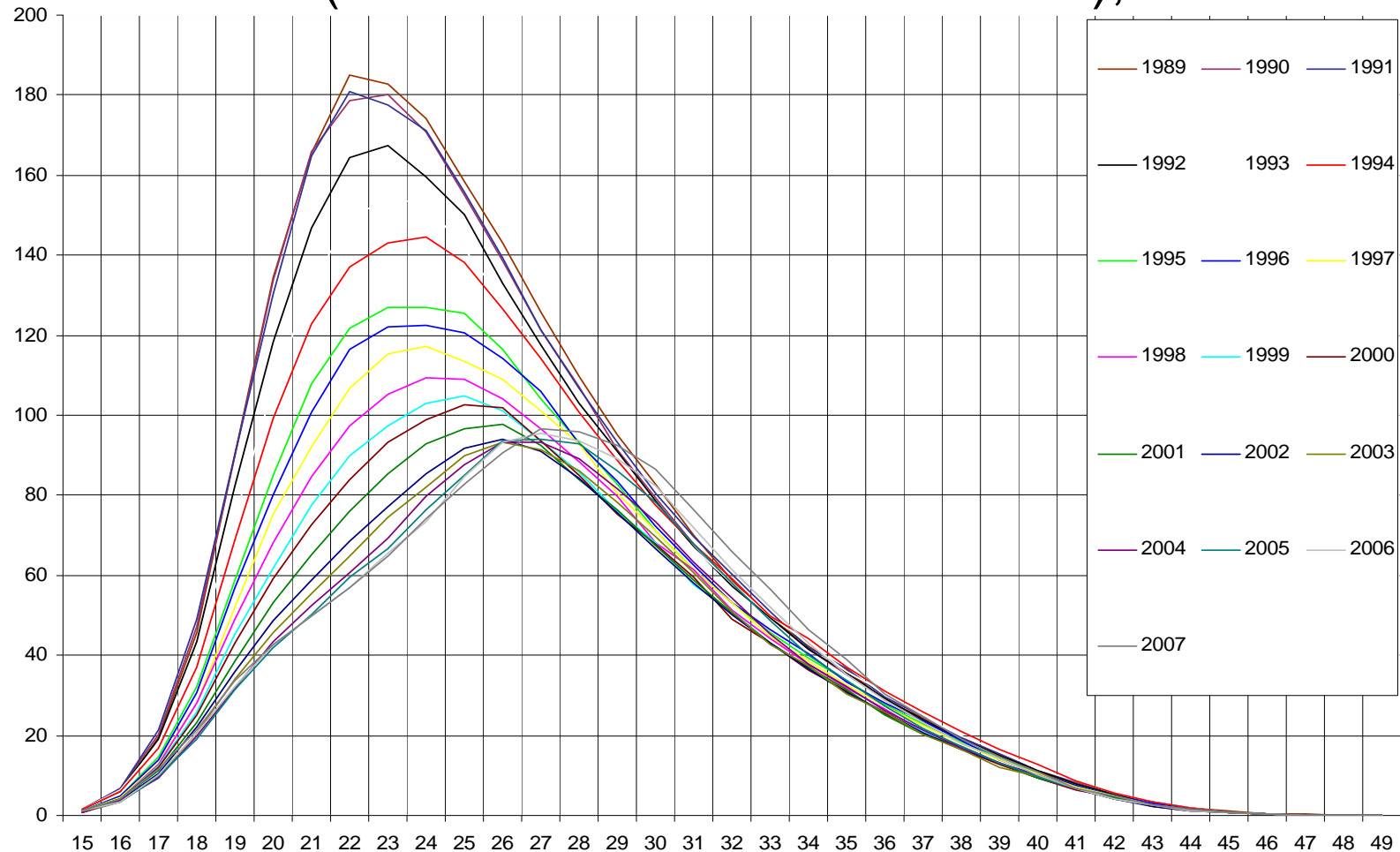
Wyk. 8. Zmiany struktury kobiet w wieku rozrodczym (kobiety w wieku 15-49=100)

Chart.8. Changes of women structure at the childbearing age (women aged 15-49=100)

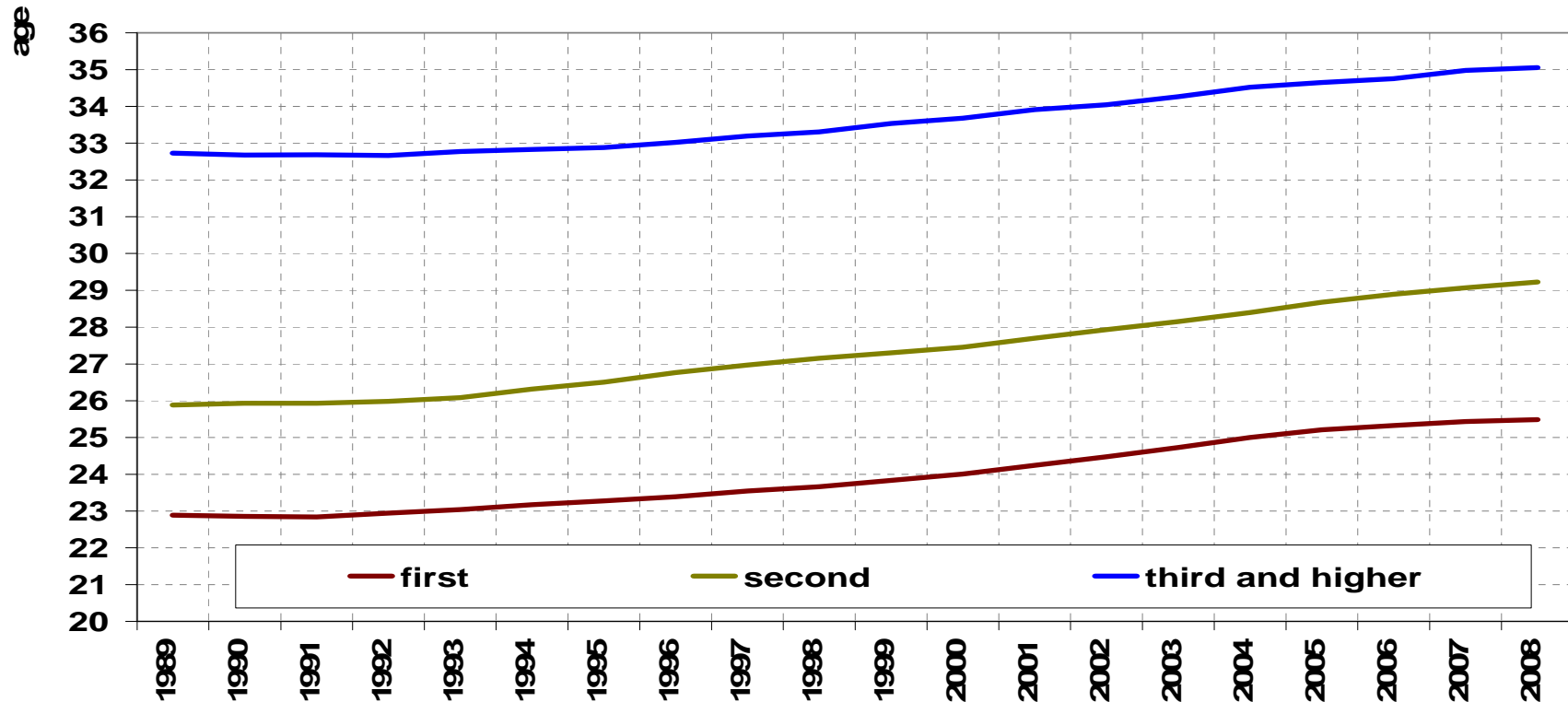
Źródło: Prognoza ludności na lata 2008–2035, Departament Badań Demograficznych Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, s.161.

Zmiany cząstkowych współczynników płodności w Polsce (liczba urodzeń na 1000 kobiet), 1989-2007

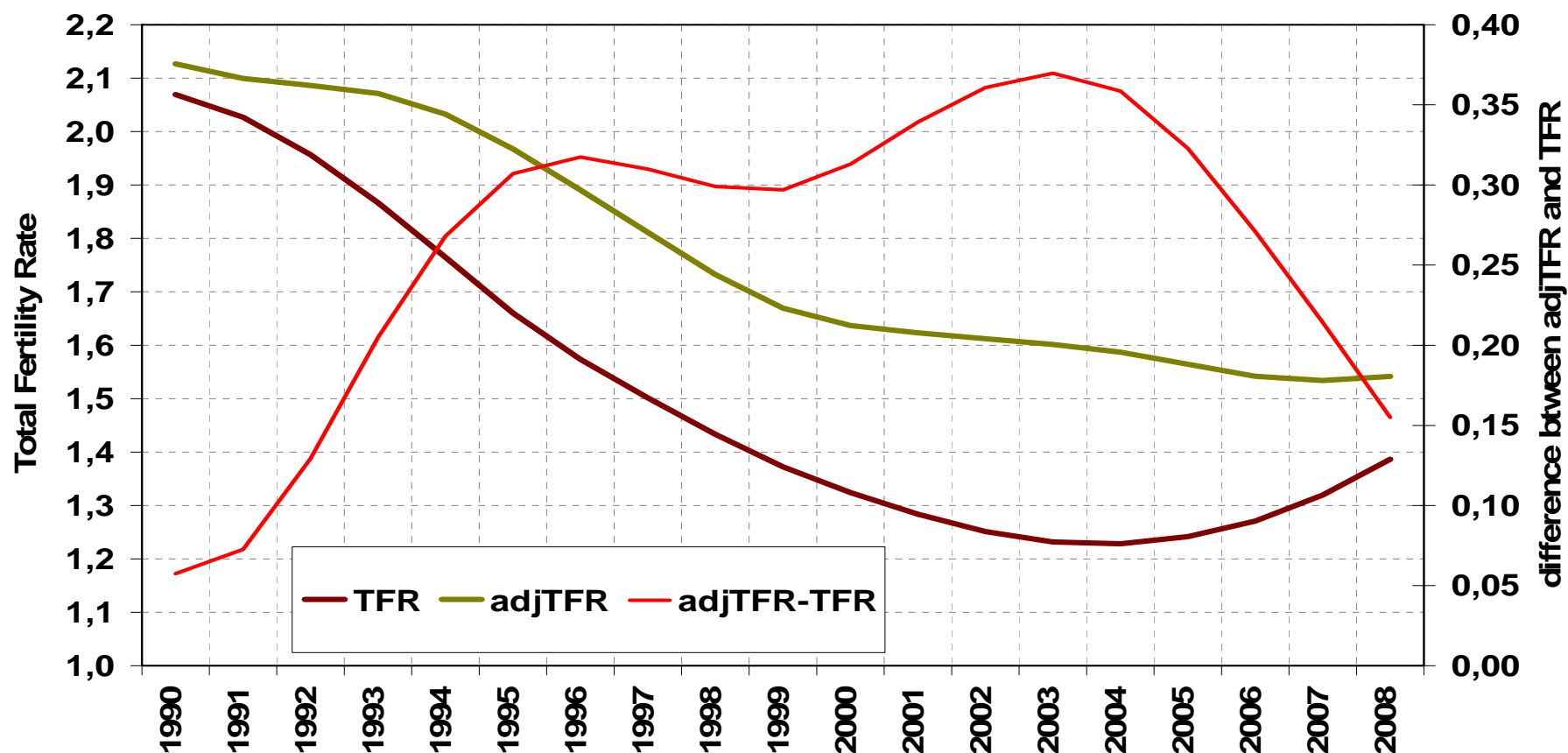
Tymicki K., 2008, Przemiany wzorca dzietności w Polsce w latach 1985-2007. Analiza i opracowanie danych z rejestracji urodzeń, raport z badań, Instytut Statystyki i Demografii, Instytut Statystyki i Demografii, Kolegium Analiz Ekonomicznych, Szkoła Główna Handlowa.

Średni wiek rodzenia dziecka według kolejności urodzenia

Źródło: Holzer-Żelażewska D., Tymicki K, 2009, Cohort and period fertility of Polish women, 1945-2008, Studia Demograficzne 1/155, w druku.

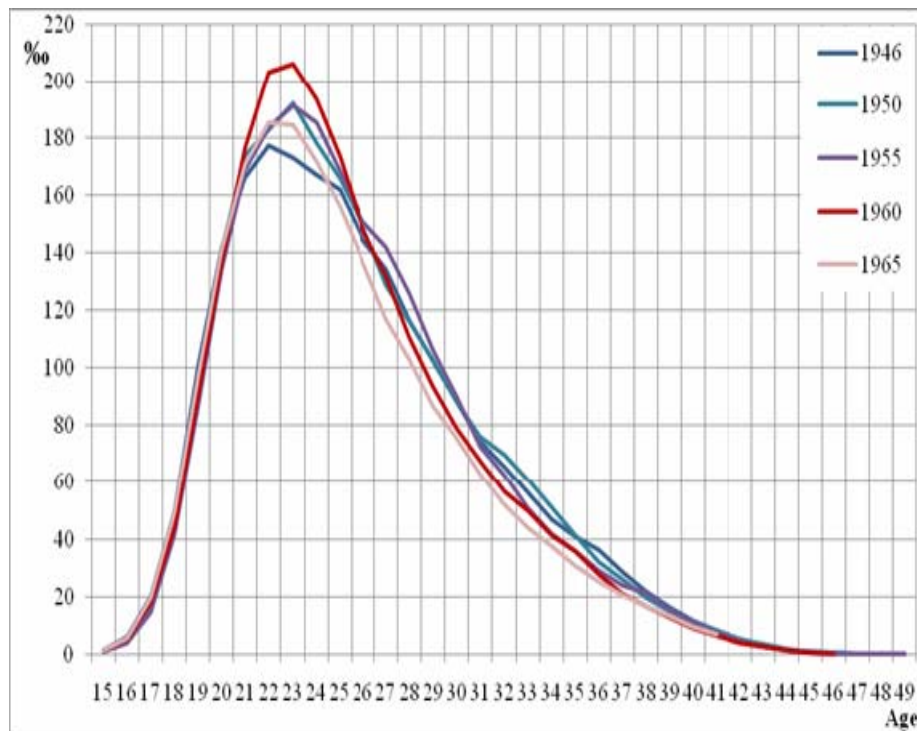
Wpływ zmiany kalendarza urodzeń na dzietność (przekrojowy TFR vs. skorygowany TFR według formuły Bongaartsa-Feeneya)

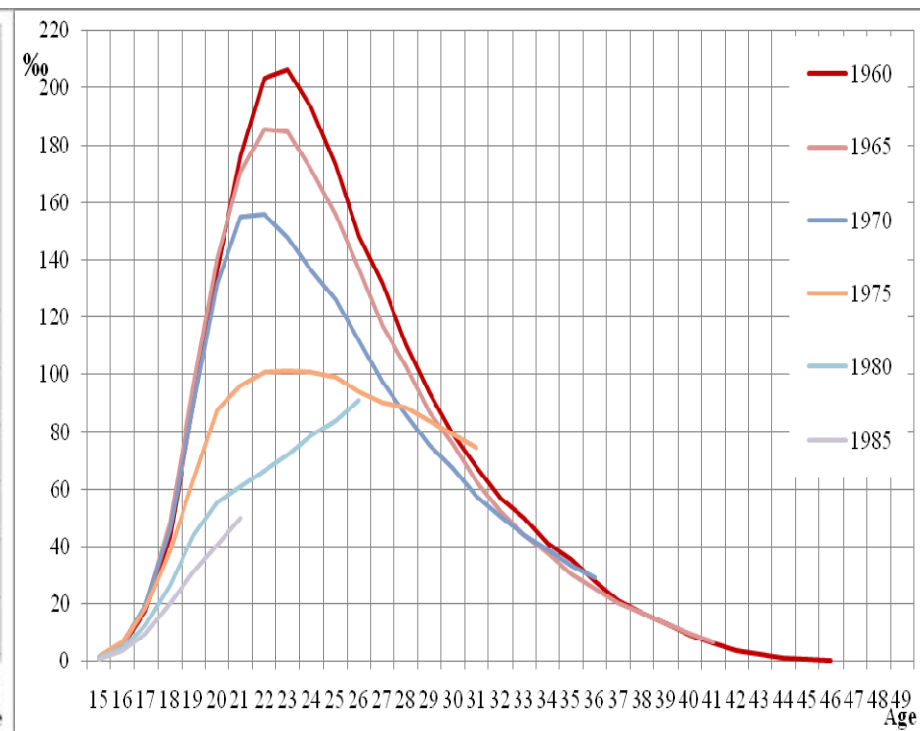
Źródło: Holzer-Żelażewska D., Tymicki K, 2009, Cohort and period fertility of Polish women, 1945-2008, Studia Demograficzne 1/155, w druku.

Kohortowe cząstkowe współczynniki płodności w Polsce (liczba urodzeń na 1000 kobiet)

kohorty kobiet urodzonych w latach 1946-1965

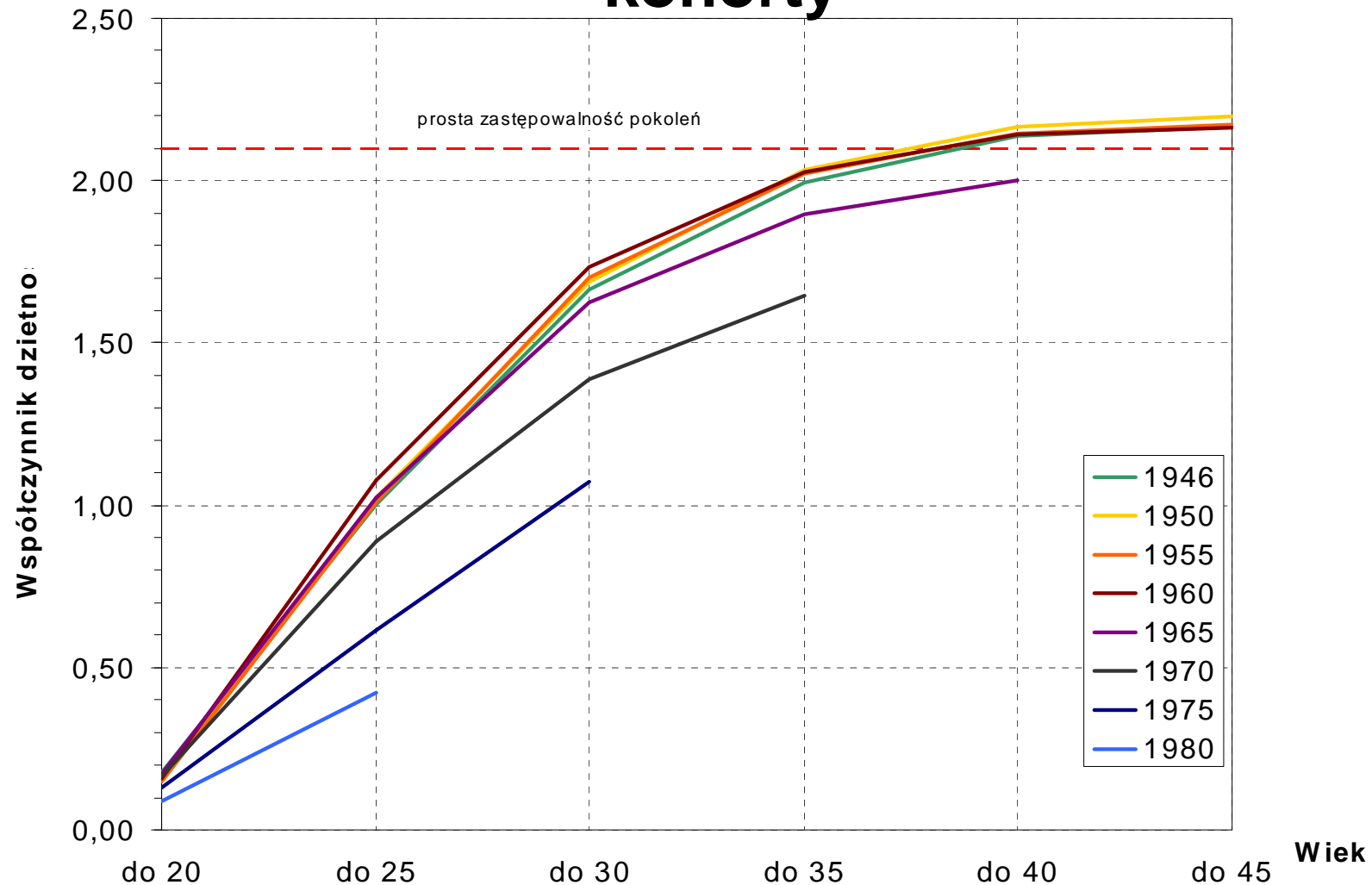

kohorty kobiet urodzonych w latach 1960-1985

Źródło: Holzer-Żelażewska D., Tymicki K, 2009, Cohort and period fertility of Polish women, 1945-2008, Studia Demograficzne 1/155, w druku.

Kohortowe współczynniki dzietności- wybrane kohorty

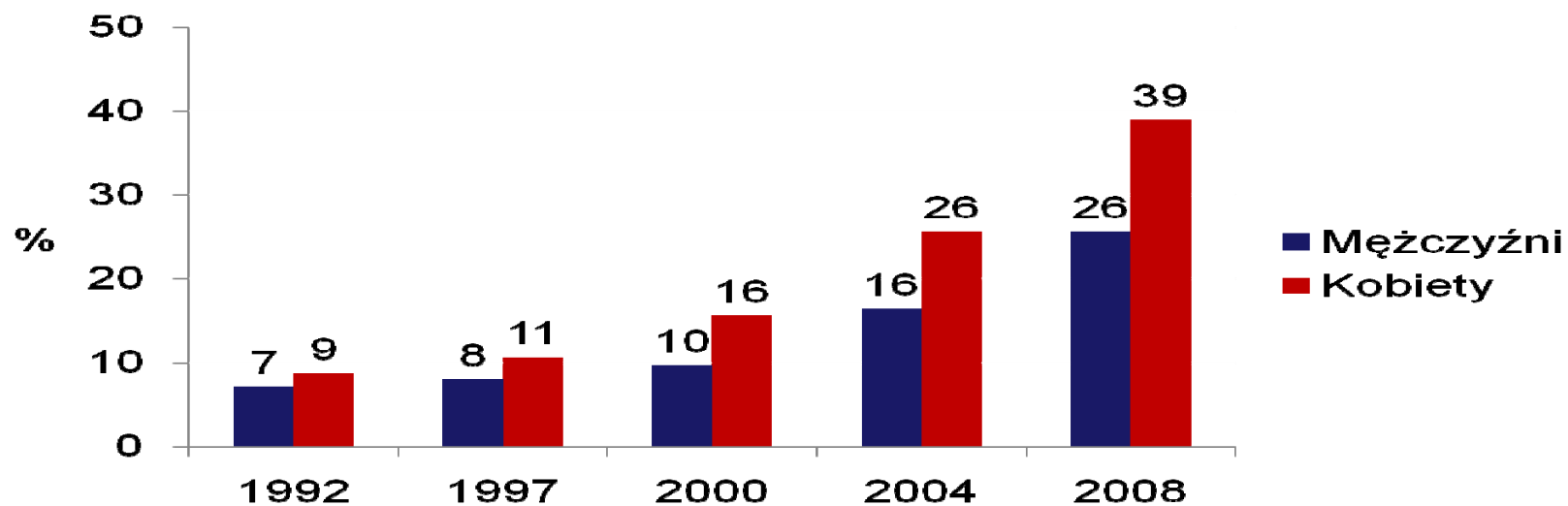
Źródło: Holzer-Żelażewska D., Tymicki K, 2009, Cohort and period fertility of Polish women, 1945-2008, Studia Demograficzne 1/155, w druku.

Tablica 2. Urodzenia żywe według wykształcenia matki (%)

Poziom wykształcenia matki	Wybrane lata z okresu 1989-2008			
	1989	1996	2003	2008
Wyższe	6.3	7.9	20.7	34.0
Średnie i policealne	40.9	39.0	39.0	37.8
Zasadnicze zawodowe	34.4	36.5	27.9	18.6
Poniżej zasadniczego zawodowego	18.4	16.6	12.4	9.6

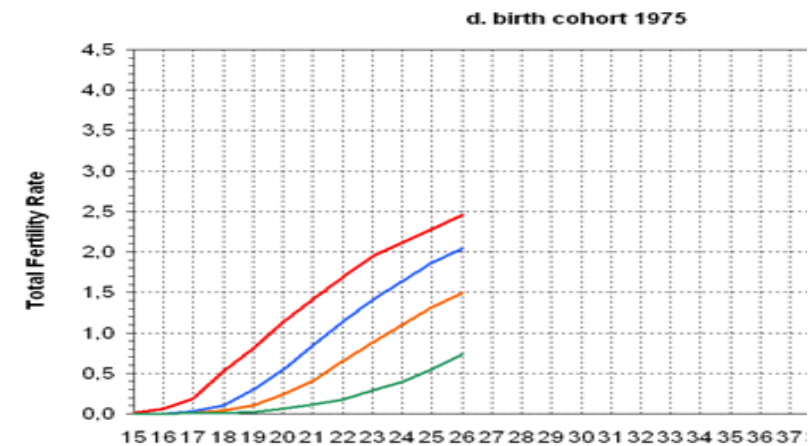
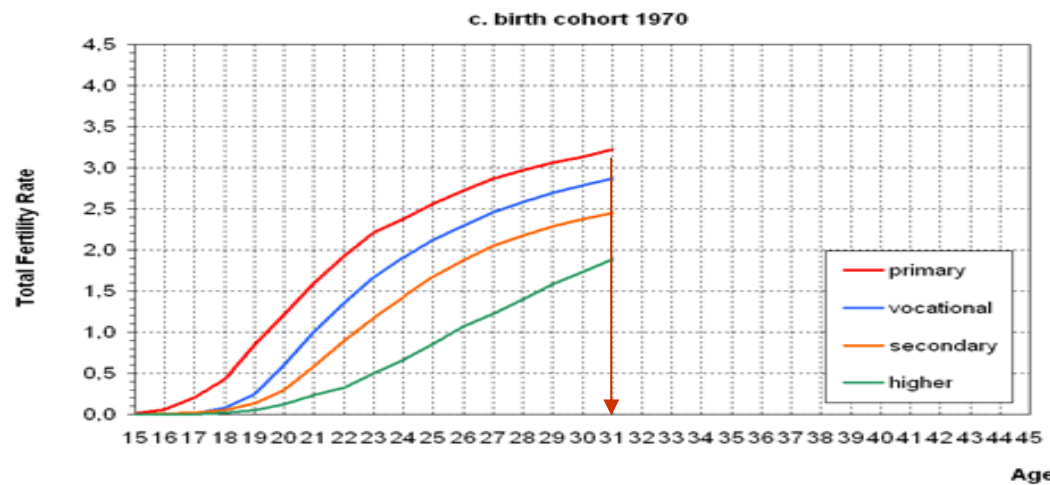
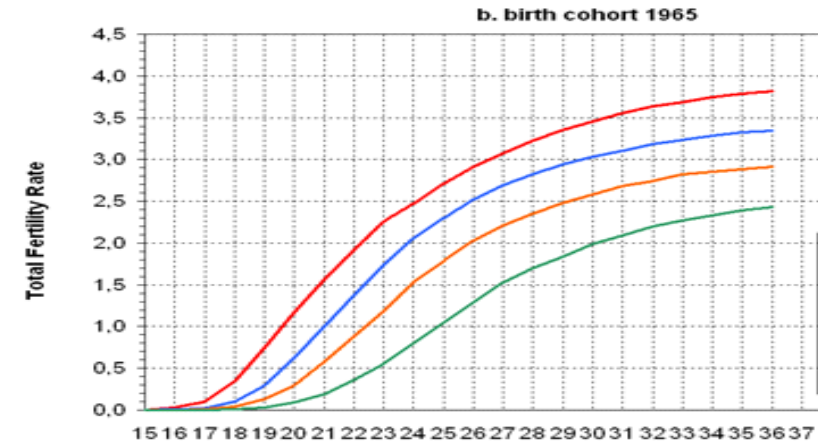
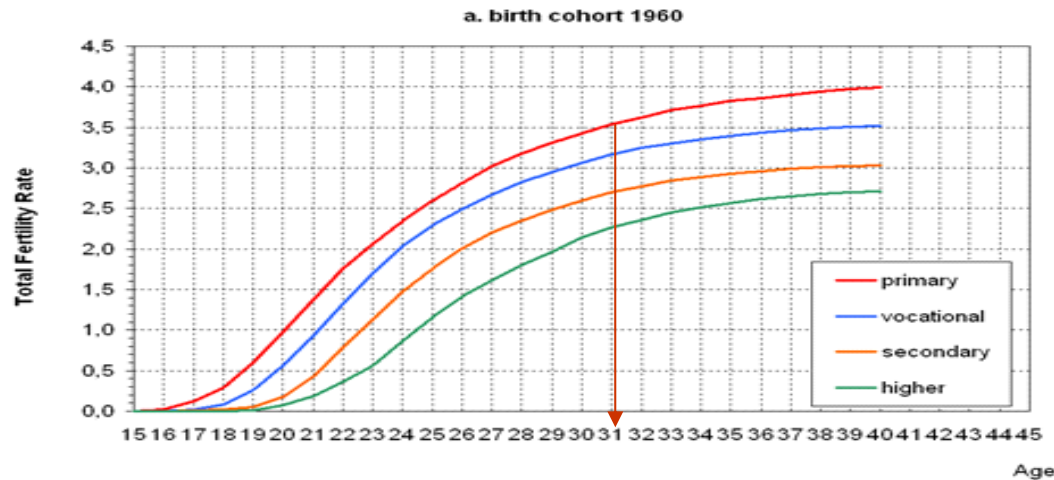
Źródło: Roczniki Demograficzne GUS.

Odsetek osób w wieku 25-34 lata z wykształceniem wyższym

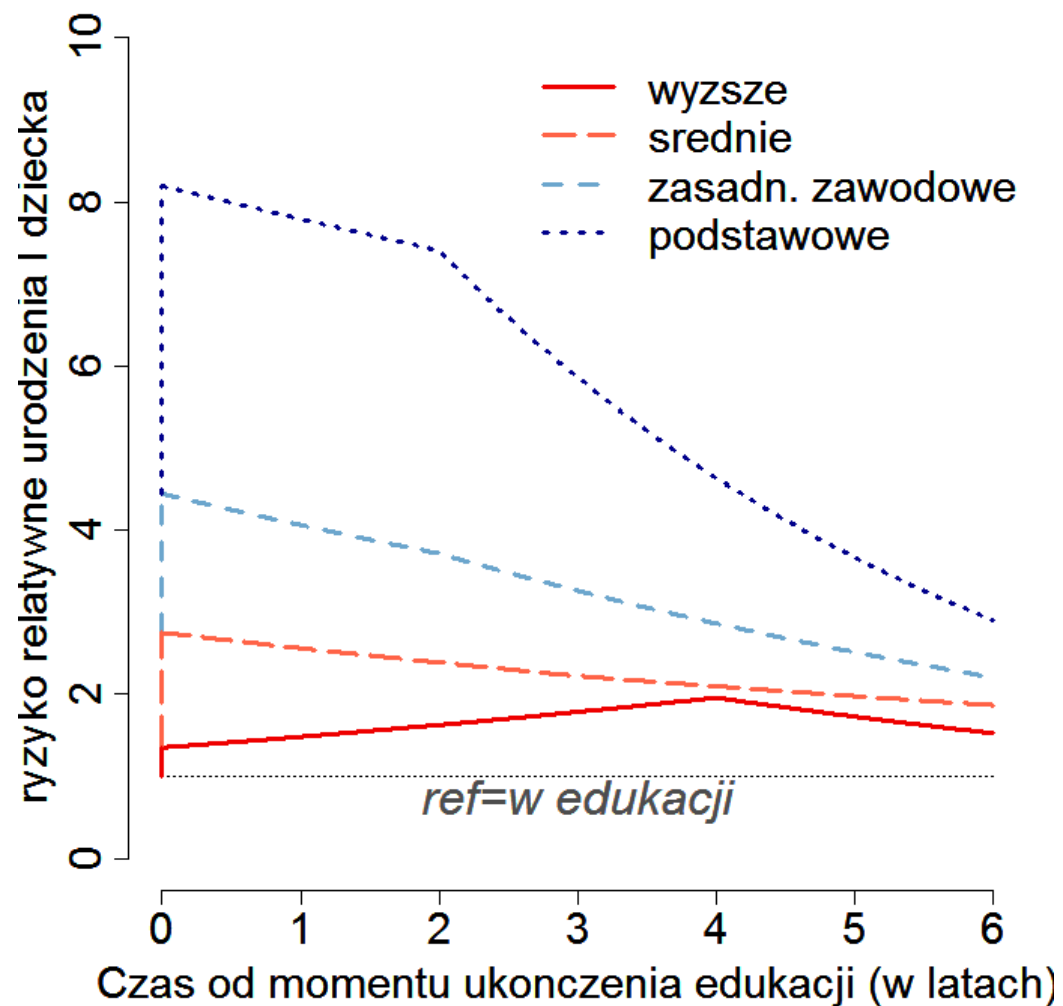
Źródło: opracowanie na podstawie BAEL

Współczynnik dzietności teoretycznej według kohort i poziomu wykształcenia, Badanie dzietności NSP 2002

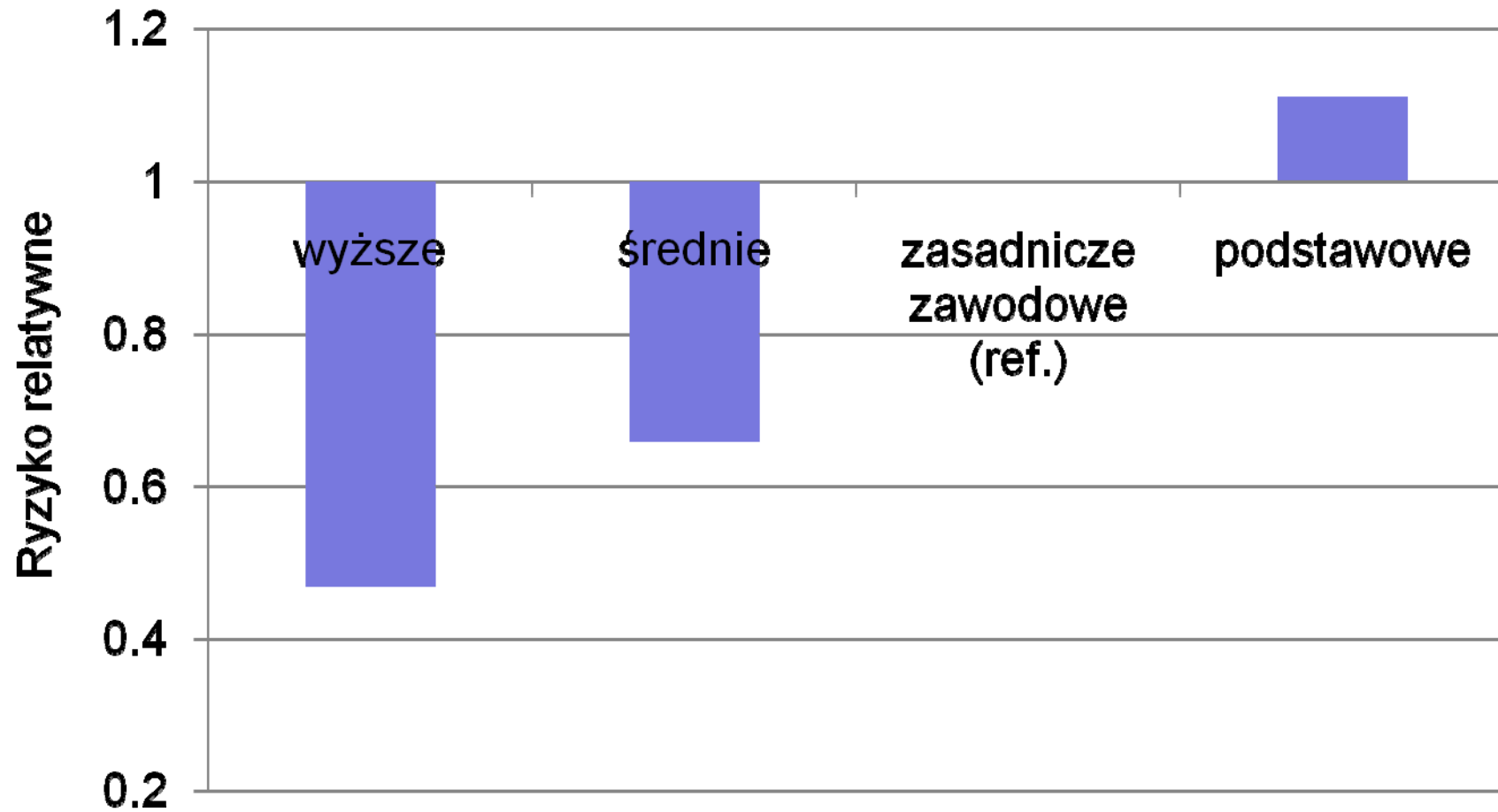

A.Matysiak, K.Tymicki, Educational attainment and fertility decline in Poland. an analysis with use of cross-sectional and retrospective data, research report¹³, ISiD, Warsaw 2009.

Przejście do I dziecka wg poziomu wykształcenia

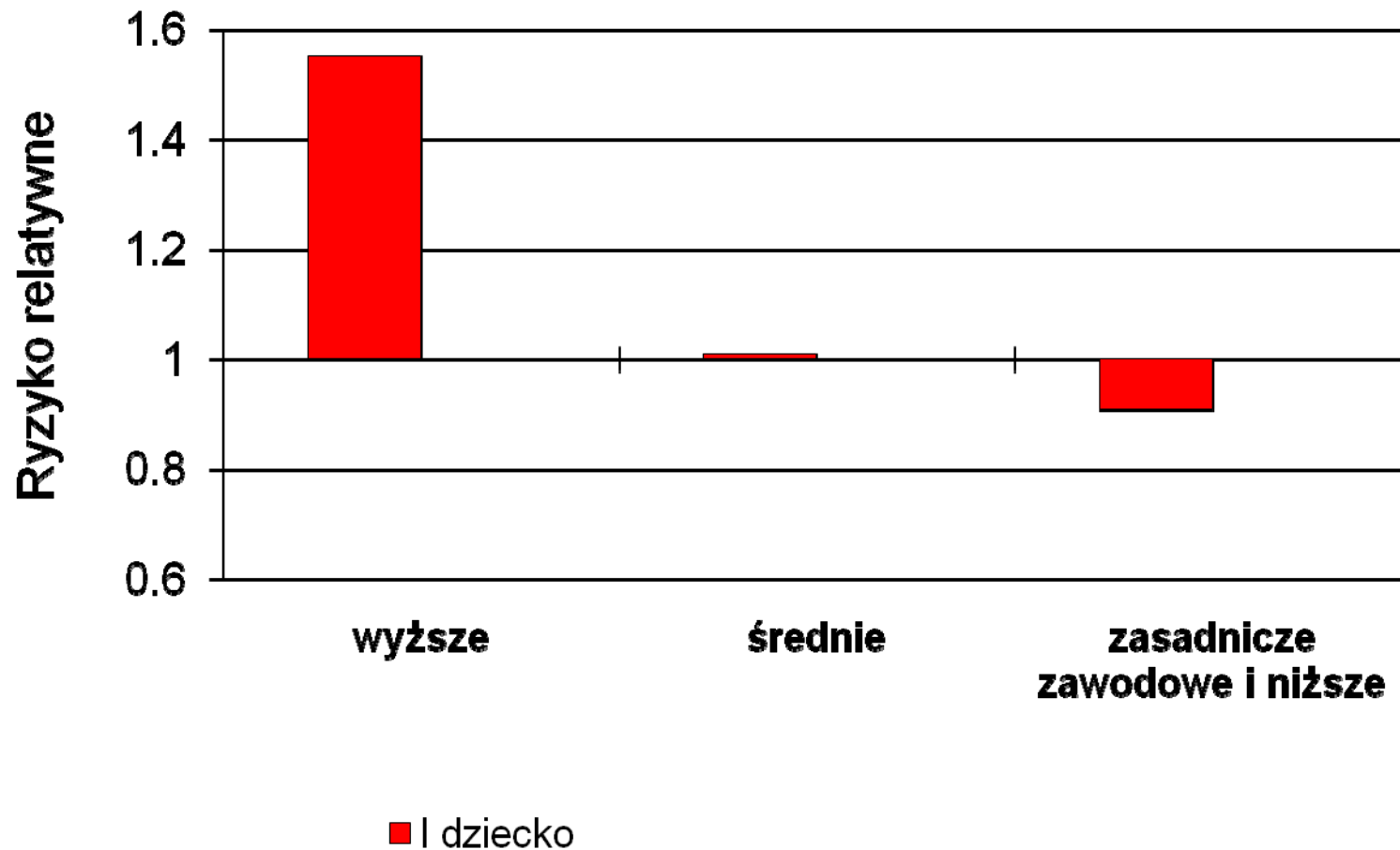

Przejsie do II dziecka wg poziomu wykształcenia

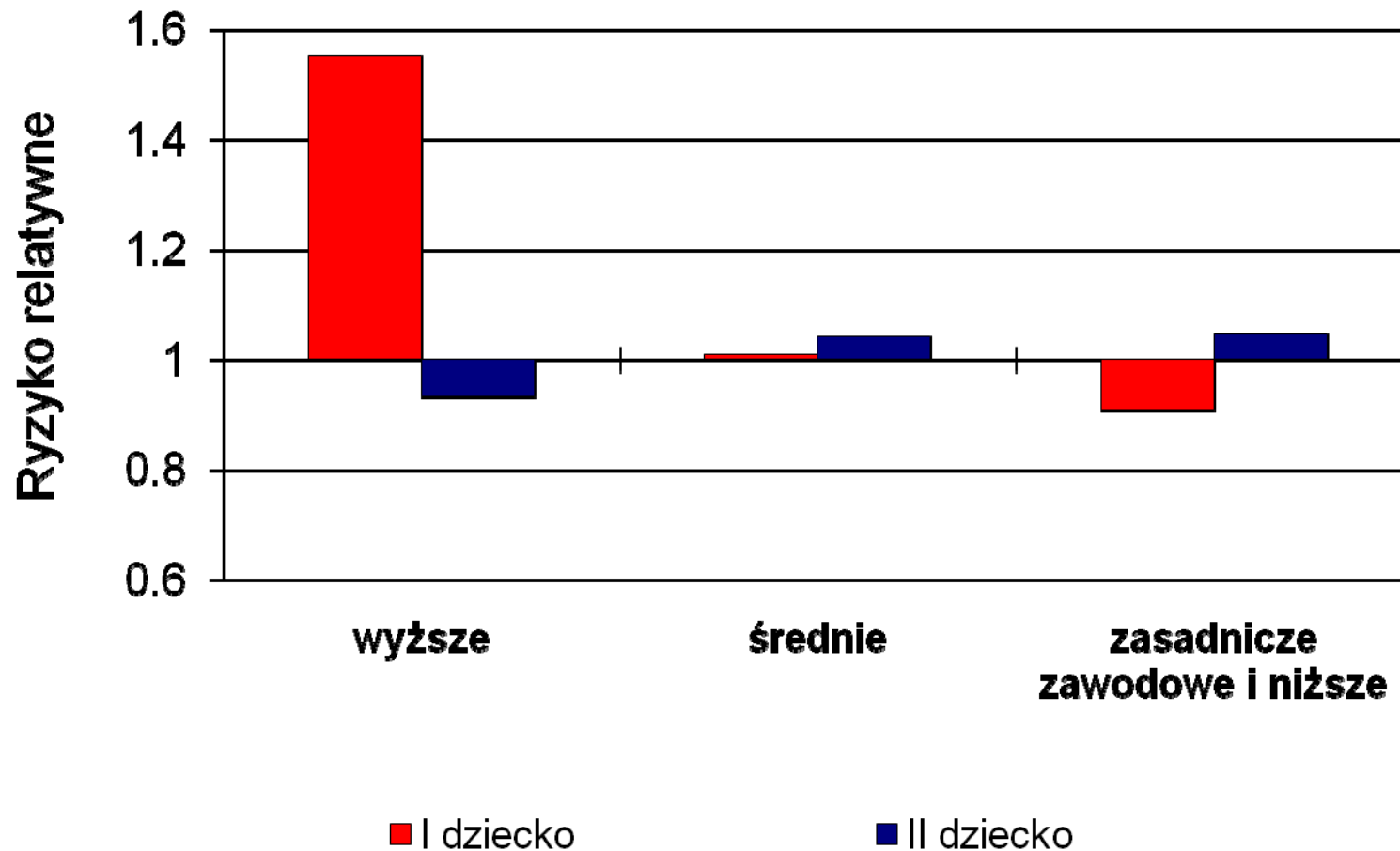
Przejscie do I dziecka

kobiety zatrudnione w relacji do niezatrudnionych
wg poziomu wyksztalcenia

Przejście do I i II dziecka

kobiety zatrudnione w relacji do niezatrudnionych
wg poziomu wykształcenia

„Kobiety wiedzą, że muszą mieć pracę, stałą pracę, zanim zdecydują się na dziecko. Nie muszą dużo zarabiać, ale muszą mieć stałą pracę”

(Kobieta, 25 lat, bez dzieci)

“Posiadanie pracy jest bardzo ważne dla mnie, dla decyzji o dziecku.

(Kobieta, 24, bez dzieci)

Źródło: wywiady pogłębione z mieszkankami Warszawy, z wykształceniem co najmniej średnim (A. Matysiak i M. Mynarska, 2009, Women's attitudes toward competing careers, referat na XXVI IUSSP Conference, Marrakech)